

שימושי אינטרנט בקרוב סטודנטים במכללה

סקר

ד"ר אלונה פורקוש-ברוך, ד"ר רחל
שגיא, פרופ' חנה עזר

נובמבר 2011

תקציר

האינטרנט נחשב להתפתחות הטכנולוגית בעלת ההשפעה הרבה ביותר בעשורים האחרונים על תחומים רבים בחיינו, בהם תחום החינוך. סטודנטים במוסדות להכשרת מורים מצופים להיות בעלי אוריינות תקשוב המאפשרת שימוש עתידי בה גם לצרכים מקצועיים, הם גם מצופים לשמש מודל לחיקוי עבור תלמידיהם העתידיים, ואף עבור המורים בפועל שבבתי הספר בהם הם מתכשרים להוראה, בהיותם שייכים לדור המצוי בטכנולוגיה הדיגיטלית יותר מאשר דורות קודמים.

לאור חשיבות השימוש באינטרנט כיום ומרכזיותו של האינטרנט בחיינו האישיים והמקצועיים, הוחלט לערוך סקר כדי לבחון את מידת השימוש של הסטודנטים להוראה במכללת לוינסקי לחינוך ברשת האינטרנט, הן לצרכים אישיים והן לצרכי הוראה ולמידה. הסקר נערך בשנת הלימודים תשע"א ומטרתו לקבל מידע עדכני על המידה בה הסטודנטים הלומדים במכללה משתמשים באינטרנט למטרות שונות כמו גם לצרכי למידה והוראה וכן כדי ללמוד על עמדותיהם כלפי האינטרנט, כבסיס לשימוש עתידי בו.

בסקר השתתפו 192 סטודנטים שהשיבו על שאלון מתוקשב, שחובר לצורך המחקר והופיע באינטרנט, ואשר נבנה במערכת הסקרים של GoogleDocs. ממצאים מצביעים על כך של- 99.0% מהמשתתפים מחשב אישי שמחובר לאינטרנט בביתם ולכ-50% מחשב אישי שמחובר לאינטרנט במקום עבודתם. הרוב המוחלט של המשתתפים גולשים מהבית (כ- 95%), כשלושה רבעים מהם ממחשב נייד, ומעל שליש מהם גולשים בין שעתים לארבע שעות ביום. מרבית המשתתפים (כ- 75%) משתמשים בדואר אלקטרוני אינטרנטי, וכן ל- 85% מהם חשבון בפייסבוק. 85% מהמשתתפים חושבים שהיום אפשר לעשות הכל דרך האינטרנט, במידה רבה ורבה מאוד. לאור נתונים אלה יש מקום שהמרצים במכללות לחינוך יביאו זאת בחשבון בתכנון ההוראה והלמידה בקורסים. כמו כן, ניתן להסתייע בסטודנטים בהובלה של הטמעת התקשוב במערך הבית הספרי, במסגרת ההתנסות שלהם בהוראה.

שימוש לצרכים אישיים - השימוש הנפוץ ביותר על ידי הרוב המוחלט של המשתתפים (כ- 98%) הוא לתקשורת באמצעות דואר או החלפת מסרים; כשלושה רבעים מהמשתתפים משתמשים באינטרנט לצורך איתור מידע פרקטי והתעדכנות בחדשות; בין 63%-55% מהמשתתפים משתמשים באינטרנט לצרכי בידור; לצרכי תשלומים והיבטים ביורוקרטיים משתמשים 46%-41%; לצרכי השתתפות בקהילה מקצועית רק כ- 30% משתמשים באינטרנט.

צרכים אקדמיים - השימוש הנפוץ ביותר על ידי כ- 87% מהמשתתפים הוא לתקשורת עם המרצים והעמיתים. השימוש בתכנות עזר נעשה על ידי כ- 77% מהמשתתפים. בלמידה מקוונת והורדת מאמרים משתמשים כשני שלישי מהמשתתפים. חשוב לשים לב שישנם כ- 20% מהמשתתפים שמתמשים באינטרנט לצורך למידה מקוונת במידה מועטה מאוד. יש מקום לקחת נקודה זו לתשומת לב, ולחשוף את הסטודנטים יותר לכלים מתקשבים המעודדים שיתופיות במסגרת קהילות מקצועיות, כגון פורום מתקשב, בלוג, ויקי, מסמכים שיתופיים לבניית טקסט ועוד.

צרכי הוראה – 64%-71% משתמשים באינטרנט לצורך מציאת חומרים בתחום ההתמחות, בחינוך ולצורך בניית מערכי שיעור. לעומת זאת, מעל ל- 56% משתמשים בסביבות חדשניות או באתרי בתי הספר במידה מועטה. מידת השימוש באינטרנט להכנה להוראה היא בינונית-גבוהה (ממוצע 3.5 בסולם בן 5 דרגות) והיא גבוהה באופן מובהק ממידת השימוש לניהול ההוראה (ממוצע נמוך מ- 2). כמו כן, השימוש באינטרנט לצרכי הוראה עולה בזיקה לשנת הלימודים, כך שהשימוש בקרב סטודנטים משנה ג' גבוה מהשימוש של סטודנטים משנה א'.

עמדות כלפי האינטרנט - כ- 90% מהמשתתפים חושבים במידה רבה שהאינטרנט אינו בזבוז זמן. מעל ל- 80% חושבים במידה רבה שכולם (צעירים ומבוגרים) משתמשים היום באינטרנט, כשני שלישי מהמשתתפים חושבים במידה רבה שהיתרונות של האינטרנט עולים על החסרונות. לגבי השימושים המקצועיים כשני שלישי חושבים במידה רבה שהאינטרנט מקדם היבטים שונים של הלימודים ועבודת ההוראה שלהם.

השימוש באינטרנט לניהול ההוראה מנובא על ידי התפיסה של מרכזיות האינטרנט והתפיסה של התרומה שלו ללמידה/הוראה.

השימוש באינטרנט להכנה להוראה מנובא על ידי התפיסה של תרומת האינטרנט ללמידה/הוראה, שנת הלימודים והתפיסה של מרכזיות האינטרנט. לפיכך, יש מקום לחשוף את הסטודנטים בשנים הראשונות להכשרתם לתרומה של שימושי האינטרנט עבורם. מומלץ להתחיל בשילוב התקשוב בהוראה כבר בשנת הלימודים הראשונה.